

De Veilige Schoolroute

Het Rotterdamse antwoord op het snelle geld van de criminaliteit

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Het probleem**
- 3. De Veilige Schoolroute**
- 4. Stappenplan invoering veilige schoolroute**
- 5. Financiën**
- 6. Conclusie**

1. Inleiding

Afgelopen zomer was het weer meerdere keren raak, huizen werden beschoten met automatische vuurwapens en explosieven werden aan deuren geplaatst. Deze zomer had 80 procent van de geweldsincidenten te maken met drugscriminaliteit¹. Steeds vaker zien we in onze stad, dat jonge mensen worden ingezet voor dit zware geweld. Afgelopen jaar werd 40 procent van het zware geweld uitgevoerd door mensen tot 23 jaar. Dit percentage neemt de afgelopen jaren alleen maar toe. De aantrekkingskracht van het snelle criminele geld en lage weerbaarheid van de jongeren zorgen ervoor dat jongeren in deze stad geen enkele moeite hebben om voor 2000 euro een automatisch vuurwapen leeg te vuren op huizen of winkelpanden².

Rotterdam is een stad waar relatief veel drugs wordt gebruikt. Uit onderzoek van het rioolwater blijkt dat er per dag 40.000 lijntjes cocaïne, 2000 xtc-pillen, 25.000 lijntjes speed en 70.000 jointjes worden gebruikt³. Dit dagelijkse gebruik van drugs in combinatie met de aanvoer van drugs via de Rotterdamse haven zorgt dat Rotterdam te kampen heeft met veel ondermijnende criminaliteit. In kwetsbare wijken vallen jongeren ten prooi aan criminelen. Jongeren worden voor allerlei ondermijnende criminele activiteiten ingezet, van het afleveren van drugspakketjes, het leeghalen van containers tot het plegen van aanslagen. De indieners zijn van mening dat de aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om zowel een repressieve als preventieve aanpak. Boutellier (Expert Ondermijning en onderzoeker voor het Verweij Jonker Instituut) vergelijkt de aanpak van ondermijnende criminaliteit met een voetbalwedstrijd⁴. De verdediging wordt gevormd door justitie, politie, handhavers en justitiële jeugdzorg (repressieve blok). Op het middenveld vinden we de maatschappelijke organisaties zoals jongerenwerkers, woningbouwcorporaties, scholen en sportclubs (preventie). De voorhoede wordt gevormd door het sociale kapitaal, daar staan de ouders en bewoners, hier wordt het spel gemaakt. Repressie en handhaving zijn de basis van waaruit het maatschappelijk middenveld zich gesteund en Rotterdammers op straat zich beschermd voelen. De indieners zien graag dat we in de aanpak van de aanzuigende werking van het snelle geld van de ondermijnende criminaliteit op jongeren het spel gaan verplaatsen naar het middenveld, zodat we jonge Rotterdammers beter beschermen en in staat stellen weerstand te bieden tegen het snelle geld van de criminaliteit. Zo zorgen we ervoor dat de drugscriminelen van de toekomst niet opgroeien in Rotterdam.

¹<https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Agenda/Document/e263a8b5-4b54-4197-b888-51a3bbd15598?documentId=dd8c7a51-f943-4760-976e-7387d7d53f49&agendatempld=799f3ba8-cac0-4830-9606-a8a3f3ff02ae>

²<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/11/02/schietpartijen-en-explosies-met-jongeren-in-rotterdam-kan-het-zomaar-raak-zijn-a4147121?t=1669278199>

³<https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting2023/programmas/zorg-welzijn2/2-bestuurlijk-e-hoofdlijnen/>

⁴ <http://kustveiligheid-e.wikidot.com/boutellier>

2. Het probleem

De problemen in kwetsbare wijken zoals verloedering van straten, afwezigheid van toezicht, hoge concentratie bewoners uit een lage economische klasse en een gebrek aan perspectief voor economische vooruitgang maken een ideale sociale gelegeheidsstructuur waarvan criminelen gebruik maken⁵. Criminelen vestigen zich in deze kwetsbare wijken en genieten aanzien en respect in de wijk door hun crimineel verdiende vermogen. Jongeren die niet sterk in hun schoenen staan, door een gebrek aan economisch en sociaal kapitaal en het lastig vinden om een toekomst op te bouwen, worden makkelijk geronseld door deze criminelen. De sociale gelegeheidsstructuur zorgt ervoor dat kwetsbare jongeren vatbaar worden voor het snelle geld van de criminaliteit. Het snelle geld van de criminaliteit wordt door kwetsbare jongeren gezien als de enige weg om in hun wijken sociale, maatschappelijke en economische status kunnen verwerven⁶.

Om de sociale gelegeheidsstructuur te kunnen doorbreken zijn de indieners van mening dat bij kwetsbare jongeren het besef moet indalen dat de begeerde sociale, maatschappelijke en economische status ook zonder criminaliteit en het daarmee gepaarde snelle geld te verwerven is. Om dit besef te laten indalen is een veilige omgeving nodig, een omgeving waarbinnen jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen.

De eerste plek om deze ontwikkeling mogelijk te maken is het onderwijs. Echter zien we dat kwetsbare jongeren buiten de veilige omgeving van een school ook vatbaar zijn voor de ronselpraktijken van criminelen⁷. Daarom dienen we de veilige omgeving van het onderwijs, uit te breiden naar de periode voor en na school, zodat we een totale veilige omgeving creëren waarbinnen kwetsbare jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen. Dit noemen we de veilige schoolroute.

⁵ Weerbare wijken tegen ondermijning - Verwey Jonker Instituut

⁶ <https://www.politieacademie.nl/actueel/Documents/sluispend%20gif.pdf>

⁷ <https://nos.nl/artikel/2324069-scholen-bezorgd-om-criminelen-die-leerlingen-ronselen>

3. De Veilige Schoolroute

Wat is de veilige schoolroute:

De veilige schoolroute is een netwerk van partijen uit onze stad die er gezamenlijk voor zorgen dat jongeren zich in een veilige omgeving maatschappelijk, sociaal en economisch kunnen ontwikkelen, zonder het snelle geld van de criminaliteit. De veilige schoolroute zorgt dat kwetsbare jongeren voor, tijdens en na school in een veilige omgeving zijn. Deze veilige omgeving bestaat uit activiteiten rond onderwijs, werk en vrije tijd. De activiteiten in de veilige schoolroute moeten aansluiten en doorontwikkeld worden aan de hand van behoeftes en ervaringen van ouders, verzorgers en jongeren.

Doel van de veilige schoolroute:

Het creëren van een veilige omgeving waarbinnen kwetsbare jongeren zich maatschappelijk, sociaal en economisch kunnen ontwikkelen, zonder de invloeden van het snelle criminele geld. Op deze manier zorgen we ervoor dat jongeren minder vatbaar worden voor criminele ronselaars, met de belofte van het snelle geld. Uiteindelijk zal bij de jongeren het besef indalen dat de succesvol zijn en status hebben ook kan zonder het snelle geld van de criminaliteit.

De veilige schoolroute in de praktijk:

Ouders of docenten maken zich zorgen om een jongen, zien dat hij nog laat op straat hangt of minder aanwezig is op school. Dat kunnen zij aan de bel trekken bij de gemeente en de jongen aanmelden voor de veilige schoolroute. De gemeente koppelt de jongen aan een begeleider in de veilige schoolroute, zo kunnen we monitoren dat de jongen voor, tijdens en na school in een veilige omgeving is en minder vatbaar wordt voor criminelen en het snelle geld. Op deze manier geven we jongeren een kans om succesvol te worden en status te krijgen, zonder het snelle geld van de criminaliteit.

Beschrijving en taken van de betrokken partijen:

De veilige schoolroute bestaat wat de indieners betreft uit vijf cruciale spelers de gemeente Rotterdam, onderwijs, vrije tijd, werk en de thuisomgeving bestaande uit ouders/verzorgers, andere gezinsleden en de kwetsbare jongeren zelf.

Gemeente Rotterdam

De indieners willen dat de gemeente Rotterdam de rol van facilitator op zich neemt in de veilige schoolroute, dat betekent inventariseren, monitoren, organiseren, evalueren en verbeteren:

- Inventariseren van bestaande programma's en initiatieven binnen de stad Rotterdam die ondergebracht kunnen worden in de veilige schoolroute. Denk bijvoorbeeld aan het al bestaande programma "Voorkomen en Versterken".
- Inventariseren van de gebieden in Rotterdam, waar veel kwetsbare jongeren wonen en naar school gaan. Hierbij kan geleund worden op de wijkaanpak en het factorenmodel.
- Inventariseren van de aanwezige ondersteunende infrastructuur (school, werk, sportclubs & culturele instellingen) in kwetsbare wijken.
- Samenbrengen van de bij de bestaande programma's betrokken partijen en initiatieven.
- Nauwere afstemming tussen preventief en repressief jongerenwerk.
- Het monitoren van de van de jongeren in de veilige schoolroute.
- Evalueren en verbeteren van de veilige schoolroute.

Onderwijs

Het onderwijs moet een veilige omgeving zijn waarbinnen kwetsbare jongeren zich veilig kunnen ontwikkelen. Een groot deel van de dag brengen kwetsbare jongeren door op school, docenten maken leerlingen gedurende vele jaren mee. Dit maakt wat de indieners betreft school een goede plek om te voorkomen en vroegtijdig te signaleren als zij dreigen af te glijden richting de criminaliteit.

We focussen op in de eerste jaren op basisscholen, middelbare scholen en het VMBO.

- Het realiseren van een veilige omgeving waarin kwetsbare jongeren onderwijs kunnen volgen en zich kunnen ontwikkelen.
- Signaleren en op de radar van schoolmaatschappelijk werk zetten van kwetsbare jongeren die dreigen af te glijden richting de criminaliteit.
- Voorlichting middels bijvoorbeeld ervaringstheater maar ook door politie en BOA's (over gevaren van ronselen ook via social media).
- Meer wijkteams ook op scholen aanwezig (zeker in kwetsbare wijken) voor multidisciplinaire aanpak.

Vrije tijd

De indieners vinden dat de veilige schoolroute niet eindigt bij school, ook de tijd na school dienen jongeren zich in een veilige omgeving te kunnen ontwikkelen. Het gaat wat ons betreft dan om sportclubs zoals voetbalverenigingen, sportscholen, bokscubs maar ook culturele instellingen zoals theaterverenigingen, muziekverenigingen, buurthuizen of dansscholen. Naast dat kwetsbare jongeren bij zowel sportclubs en culturele instellingen zich in een veilige omgeving hun vrije tijd kunnen doorbrengen, zijn dit ook plekken waar kwetsbare jongeren gesignaleerd kunnen worden en waar de jongeren vaardigheden kan worden bijgebracht zoals samenwerken en omgaan met tegenslag. Een voorbeeld hiervan is de harde leerschool, waar jongvolwassenen via rugby leren omgaan met tegenslag en verlies⁸.

Het realiseren van een veilige omgeving waarin kwetsbare jongeren hun vrije tijd kunnen besteden en zich kunnen ontwikkelen. Inmiddels zijn er een aantal JongerenHubs gerealiseerd, waar jongeren zich via de Talenhouse-methodiek kunnen ontwikkelen.

- Jongeren mede verantwoordelijk maken voor het organiseren van zinvolle vrijetijdsbesteding.
- Vaker inzetten van rolmodellen zoals bij Excelsior-Academie, maar ook bekende Nederlanders die zich beschikbaar stellen voor weerbaarheidsprogramma's.
- Signaleren en op de radar bij wijkteam plaatsen van kwetsbare jongeren die dreigen af te glijden richting de criminaliteit.
- Jongeren zich in een veilige omgeving sociaal en maatschappelijk laten ontwikkelen, zoals: inzet tonen, discipline, samenwerken, omgaan met winst, verlies en tegenslag.
- Experimenten met digitaal jongerenwerk (opgezet tijdens COVID) en andere initiatieven uit de stad die jongeren wijzen op gevaren van social media doorzetten.

Werk

Naast onderwijs en vrijetijdsbesteding in de vorm van sport en cultuur zijn de indieners van mening dat ook werk onderdeel moet uitmaken van de veilige schoolroute. Werk is de manier om mee te draaien in de maatschappij, contacten op te doen, vaardigheden te leren en om de waarde van geld te leren kennen. Op deze manier kunnen kwetsbare jongeren in een veilige omgeving zich sociaal, maatschappelijk en economisch ontwikkelen. Daarom willen wij dat ook bedrijven zich gaan aansluiten bij de veilige schoolroute.

- Het realiseren van een veilige omgeving waarin kwetsbare jongeren werkervaring kunnen opdoen en zich kunnen ontwikkelen.
- Jongeren zich in een veilige omgeving sociaal, maatschappelijk en economisch laten ontwikkelen, zoals: samenwerken, inzet tonen, discipline en de waarden van geld leren.
- Leer van "West Practice" en "College Delfshaven" en breid deze manier van werken verder uit in de stad.
- Blijven inzetten op tegengaan van stage/werk-discriminatie.

⁸ <https://dehardeleerschool.nl/over-ons/wie-zijn-wij>

Ouders, verzorgers en kwetsbare jongeren.

Een belangrijk onderdeel van de veilig schoolroute zijn ouders, verzorgers en de kwetsbare jongeren zelf. Het is namelijk belangrijk dat de veilige schoolroute aansluit bij de behoeftes die ouders, verzorgers en kwetsbare jongeren hebben. Op deze manier voorkomen we dat er blinde vlekken ontstaan in de veilige schoolroute. De indieners willen dat de veilige schoolroute een veilige omgeving is waarbinnen jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen. Zodat kwetsbare jongeren leren dat de door hen begeerde sociale, maatschappelijk en economische status ook te behalen is zonder het snelle geld van de criminaliteit. Door de kwetsbare jongeren te betrekken bij de veilige schoolroute kunnen zij naast het voorkomen van blinde vlekken, ook fungeren als rolmodel in hun wijk.

- Creëren van een veilige en stimulerende thuissituatie.
- Opvoedondersteuning voor ouders/verzorgers in de verschillende leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen.
- Stimuleren van ouders en verzorgers om maatschappelijk actief te worden (van taalles tot vrijwilligerswerk en van overblijf vader of moeder tot aansluiten bij netwerken als “onwijze moeders” en “buurtvaders”).
- Evalueren van het aanbod van de veilige schoolroute in hoeverre deze aansluit bij hun behoefte, zodat blinde vlekken worden voorkomen.
- Signaleren en op de radar van wijkteam plaatsen van kwetsbare jongeren die dreigen af te glijden richting de criminaliteit.
- Fungeren als rolmodel in de wijk voor ouders en kwetsbare jongeren dat sociale, maatschappelijke en economische status ook te verkrijgen zijn zonder het snelle geld van de criminaliteit.
- Afstand tussen wijkagent en inwoners/ouders/verzorgers verkleinen zodat er een vertrouwensman ontstaat en ouders/verzorgers geneigd zijn aan te geven wanneer hun kind dreigt af te glijden.

4. Stappenplan invoering veilige schoolroute

Plan: inventariseren en samenbrengen van de bestaande programma's en initiatieven

1. Inventarisatie van bestaande programma's en initiatieven binnen de stad die ondergebracht kunnen worden in de veilige schoolroute.
2. Inventariseren van de kwetsbare wijken, waar veel kwetsbare jongeren wonen en naar school gaan.
3. Inventariseren van de aanwezige infrastructuur in kwetsbare wijken.
4. Samenbrengen van de organisatoren van de beschikbare programma's en initiatieven, zodat er een infrastructuur van programma's ontstaat. (de veilige schoolroute)

Do: uitvoering geven aan de pilot veilige schoolroute:

5. Starten op basis van de aanwezige programma's met een pilot veilige schoolroute in kwetsbare wijken.
6. Communiceren over de veilige schoolroutes (bij alle partners en onder ouders/verzorgers).
7. Monitoren van de jongeren die deelnemen aan de veilige schoolroute.

Check: evalueren en aanscherpen van de pilot om de veilige schoolroute door te ontwikkelen.

8. Evalueren in hoeverre de bestaande programma's en de aanwezige infrastructuur in kwetsbare wijken (scholen, bedrijven en culturele instellingen) aansluiten bij de behoeftes van ouders, verzorgers en jongen.

Act: aanpassen van de veilige schoolroute op basis van de evaluatie

9. Aanscherpen van de veilige schoolroute, door het te laten aansluiten bij de behoeftes van ouders, verzorger en jongeren.

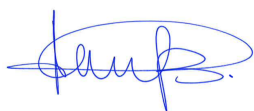
De uitvoering van de veilige schoolroute dient uitgevoerd te worden aan de hand van de PDCA cyclus. Op deze manier blijven we de veilige schoolroute continu evalueren en aanscherpen. Dit zorgt ervoor dat de veilige schoolroute efficiënt kan worden ingezet in de kwetsbare wijken, en blijft de veilige schoolroute bestaan uit activiteiten die aansluiten bij de behoeftes van jongeren, ouders en verzorgers.

5. Financiën

Er zullen kosten gemaakt moeten worden voor het inventariseren en samenbrengen van de bestaande programma's en initiatieven in de stad die onderdeel kunnen zijn van de veilige schoolroute. Deze inventarisatie en samenbrengen organisatoren is nodig om te kunnen starten met de pilot. De indieners zijn van mening dat deze kosten zich terugverdienen omdat alle spelers efficiënter en meer verbonden zullen werken. Netto zal de veilige schoolroute geen verhoging van budgetten vragen.

6. Conclusie

In Rotterdam zien we dat jongeren steeds vatbaarder worden voor het snelle geld van de ondermijnende criminaliteit. Kwetsbare jongeren zien het snelle geld van de criminaliteit als enige weg om een sociale, maatschappelijke en economische status te verwerven. Door kwetsbare jongeren in een veilige omgeving zich sociaal, maatschappelijk en economisch te laten ontwikkelen, willen we jongeren weerbaar maken tegen het snelle geld van de criminaliteit. Deze veilige omgeving noemen we de veilige schoolroute. De veilige schoolroute bestaat naast onderwijs uit vrijetijdsbesteding en werk. De gemeente Rotterdam heeft in de veilige schoolroute de taak om te inventariseren, organiseren, monitoren, evalueren en verbeteren. Tot slot dienen ook de ouders, verzorgers en de kwetsbare jongeren betrokken te zijn bij de veilige schoolroute. Op deze manier zorgen we ervoor dat de veilige schoolroute aansluit bij de behoeftes van jongeren en voorkomen we blinde vlekken. De veilige schoolroute dient uitgevoerd te worden volgens de PDCA cyclus, op deze manier blijven we de veilige schoolroute continu evalueren en verbeteren. De eventuele kosten voor de veilige schoolroute dienen gedekt te worden vanuit het programma veilig en zorg. Wij zien de veilige schoolroute als de manier om jongeren te laten inzien dat de begeerde sociale, maatschappelijke en economische status ook zonder criminaliteit te behalen is. Daarmee is de veilige schoolroute, het Rotterdamse antwoord op het weerbaar maken van kwetsbare jongeren tegen het snelle geld van de criminaliteit.

Pascal Lansink Bastemeijer
Rotterdamse VVD

Judith Bokhove
GroenLinks Rotterdam

Ingrid Coenradie
Leefbaar Rotterdam